

Фінансове забезпечення розвитку аграрного сектору України

Ринкові дифузії та економічні перетворення зумовили глибинні зміни фундаментальних підвалин виробничої діяльності агроформувань. На різних етапах їх розвитку доміняють, яка акумулює проблеми трансформаційних ринкових перетворень і цілком об'єктивно знаходиться в серцевині подій, є фінансове забезпечення їх виробничої діяльності. Воно формує ніби невидиму сферу можливостей економічного поступу, за межі яких агроформування неспроможні вийти. Вони дедалі гостріше усвідомлюють і відчувають ці обмеження, оскільки від своєчасного, стабільного, збалансованого, доступного фінансового забезпечення визначальною мірою залежить ефективність, прибутковість і конкурентоспроможність ведення сільськогосподарського виробництва.

Сучасна практика фінансового забезпечення агроформувань переконливо підтверджує складний і неоднозначний характер процесів його розвитку, спростовуючи те, що розвиток – це лінійний прогрес, та доводячи, що він досягається не автоматично, а вимагає взаємодії різноманітних процесів, в яких вирішальна роль належить цілеспрямованій діяльності через призму об'єктивних законів. Із цих позицій монографія Н.М. Давиденко «Фінансове забезпечення розвитку корпоративного управління в аграрному секторі економіки України» є надзвичайно актуальною й має наукове та практичне значення*.

Важливе наукове значення має формування цілісного забезпечення системи фінансової безпеки, оскільки в економічній системі дедалі більшої ваги набувають відносини щодо управління фінансовими ресурсами й оптимізація їх використання, а також фінансові важелі та методи, що забез-

печують стабільну й ефективну діяльність господарюючих суб'єктів.

Автором визначено, що сутність корпоративного управління зводиться до розв'язання протиріч між власником і керуючим (менеджером). Тому основна особливість корпоративної форми управління полягає у відокремленні власності (власників) від прямого управління належного їм майна, економічного та юридичного відособлення категорій керуючих, засновників, фірм-учасників, учасників-акціонерів. На сучасному етапі розвитку корпоративного управління проблему розбіжності інтересів власників і менеджерів не вирішено. Ключовим аспектом корпоративного управління є забезпечення надходжень зовнішнього капіталу на підприємство. Корпоративне управління також передбачає пошук шляхів, що спонукають різних зацікавлених щодо компанії осіб до здійснення на соціально ефективному рівні інвестицій у трудовий потенціал і капітал компанії. Конкурентоздатність і кінцевий успіх корпорації є результатом колективної роботи, в яку свій внесок роблять різні сторони, включаючи інвесторів, працівників, кредиторів і постачальників.

У монографії критично проаналізовано основні етапи становлення корпоративного управління, наведено порівняльну характеристику окремих видів корпоративної власності. Серед основних автор виділяє акціонерну, кооперативну, колективну та власність неакціонерних господарських товариств. Велику увагу приділено дослідженню характеристик та основних принципів корпоративного управління. Позитивної оцінки заслуговує розгляд зарубіжних моделей корпоративного управління та можливість адаптації їх в умовах української економіки, проаналізовано світові тенденції розвитку фінансового ринку. Наукове та практичне значення має запропонований методичний підхід до побудови організаційно-

* Давиденко Н.М. Фінансове забезпечення розвитку корпоративного управління в аграрному секторі економіки України: моногр. / Н.М. Давиденко. – К.: ЦП «Компринт», 2013. – 430 с.

економічного механізму корпоративного управління, який передбачає інтеграцію економічної, організаційно-правової та соціальної складових, здатних забезпечити реалізацію принципів корпоративного управління з урахуванням кращої міжнародної та вітчизняної практики функціонування систем корпоративного управління.

Автором доведено, що фінансове забезпечення виробничої діяльності агроформувань залежить від їх фінансового стану. Нині він характеризується нестабільністю й обмеженістю власних фінансових ресурсів. Одним із найбільш ефективних способів залучення капіталу пропонується вихід підприємств на світовий фондовий ринок. Залучення фінансових ресурсів у процесі здійснення IPO дає змогу підприємствам залучати необхідні для розширення активи, які вони не в змозі придбати за власні кошти та на придбання яких вважається не вигідним брати кредит.

Таким чином, детальне ознайомлення зі змістом рецензованої монографії дає підстави зробити висновок, що вона містить наукові результати, які в сукупності розв'язують важливі науково-прикладні проблеми фінансового забезпечення аграрного сектору економіки України, є суттєвим

внеском у розвиток теорії фінансів і методології трансформації інтеграційних процесів в аграрній сфері.

Позитивно оцінюючи високий науковий рівень монографії, варто вказати й на її недоліки. Автором на прикладі найбільших землекористувачів адаптовано механізм капіталізації підприємств, проте в монографії відсутні його бачення та пропозиції щодо фінансового забезпечення малого і середнього бізнесу. Також, на нашу думку, бажано було б навести висновки щодо вдосконалення вітчизняної практики капіталізації аграрного сектору економіки України.

У цілому монографія Н.М. Давиденко є своєчасною і змістовною науковою працею, яка спирається на глибокі теоретичні розробки, вітчизняну законодавчу та нормативну базу, статистичні матеріали, дані фінансової звітності й узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду фінансового забезпечення розвитку системи корпоративного управління в аграрному секторі. Саме в цьому, на наш погляд, полягає теоретична і практична цінність цієї праці. Отже, вона, безперечно, повинна викликати інтерес у науковців, викладачів і студентів, що вивчають проблеми фінансового забезпечення аграрного сектору економіки України.

*П.Т. Саблук, доктор економічних наук, професор,
академік НААН, Герой України*

*

Підручник монографічного рівня

Мається на увазі останній за часом і третій за кількістю виданих цим же автором раніше підручник професора Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, доктора економічних наук, академіка Національної академії аграрних наук України, заслуженого діяча науки і техніки України Василя Гавриловича Андрійчука з економіки підприємств*. До переліку в рецензії на нього високих наукових і

педагогічних титулів та суспільних визнань її автора спонукало, з одного боку, те, що не часто підручники для студентів вищих навчальних закладів мають таке високе наукове авторство, а, з іншого боку, не всі вони мають настільки фундаментально глибоке навчально-наукове (науково-навчальне) наповнення, як у даному випадку. Крім усього іншого позитивного, безпосередньо навчального, підручник чітко орієнтує на те, як важливо, щоб до підготовки навчальної літератури якомога частіше запрошували не

* Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підруч. – К.: КНЕУ, 2013. – 780 с.